

**PRACOWNIA CYTOGENETYCZNA
DZIAŁ DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ
WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY
w Białej Podlaskiej
ul. Terebelska 57-65, 21-500 Biała Podlaska
tel. 83 41 47 656
cytogenetyka@szpitalbp.pl**

Pobieranie i transport materiału biologicznego do badań cytogenetycznych

Materiał do badania cytogenetycznego jest przyjmowany jedynie z prawidłowo wypełnioną dokumentacją medyczną, tj. skierowaniem na badania oraz obowiązkowo załączoną deklaracją świadomej zgody na wykonanie badania genetycznego.

Skierowanie musi być wypełnione czytelnie, a formularz zgody posiadać zaznaczone wszystkie niezbędne pola oraz zawierać podpis pacjenta i lekarza kierującego na badania.

Pacjent nie wymaga specjalnego przygotowania.

Uwaga: krew jest źródłem materiału do badań pod warunkiem, że w okresie co najmniej dwóch miesięcy poprzedzających badanie nie było przetoczenia innej krwi

1. Szpik kostny (optymalnie **pierwsza porcja aspiratu**) lub krew należy pobrać do probówek z **heparyną litową** w objętości:
 - **2-4 ml szpiku kostnego**
 - **2-4 ml krwi obwodowej**Po pobraniu materiał dobrze wymieszać z antykoagulantem przez odwrócenie probówki (10 razy), następnie można umieścić na mieszadle hematologicznym.
2. Płyn mózgowo-rdzeniowy / płyny z jam ciała należy pobierać do jałowych pojemników
3. Materiał tkankowy świeży należy umieścić w jałowym pojemniku w soli fizjologicznej lub w jałowym pojemniku z podłożem przygotowanym w Pracowni Cytogenetycznej
4. Każda probówka powinna być czytelnie opisana imieniem i nazwiskiem pacjenta, numerem PESEL lub numerem dokumentu potwierdzającego tożsamość, albo numerem identyfikacyjnym, albo kodem kreskowym, datą pobrania i rodzajem materiału: krew/szpik/tkanka (z podaniem rodzaju tkanki)
5. W przypadku stwierdzenia skrzepów lub hemolizy w krwi / szpiku, jeśli jest możliwość należy ponownie pobrać materiał, w innym przypadku decyzja o wykonaniu badania zapada po konsultacji z lekarzem zlecającym
6. Osoba pobierająca materiał od pacjenta składa swój czytelny podpis potwierdzający pobranie materiału oraz notuje na skierowaniu datę i godzinę pobrania materiału
7. Krew i szpik kostny powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 2 godzin od momentu pobrania w przypadku przechowywania w temperaturze pokojowej lub w ciągu 24h w przypadku przechowywania w temperaturze od +4°C do +8°C
8. Płyn mózgowo-rdzeniowy / płyny z jam ciała należy dostarczyć do Pracowni bezzwłocznie lub przechowywać w temperaturze od +4°C do +8°C maksymalnie do 2 godzin
9. Zamrożenie krwi / szpiku / płynów z jam ciała wyklucza wykonanie badania
10. Materiał tkankowy świeży należy dostarczyć do Pracowni bezzwłocznie po pobraniu, optymalnie do godz. 10.00, maksymalnie w ciągu 24 godzin od pobrania przechowując w temperaturze od +4°C do +8°C w specjalnie przeznaczonym pojemniku wg wskazań

**PRACOWNIA CYTOGENETYCZNA
DZIAŁ DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ
WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY
w Białej Podlaskiej**
ul. Terebelska 57-65, 21-500 Biała Podlaska
tel. 83 41 47 656
cytogenetyka@szpitalbp.pl

UWAGA: W przypadku zleceń dotyczących **szpiczaka plazmocytoowego** prosimy o wcześniejszy kontakt z Pracownią do godziny 10.00, co zapewni optymalne postępowanie z pobranym materiałem.

11. Przed planowanym pobraniem **fragmentów tkanek (np. węzeł chłonny, skóra)** prosimy o kontakt z Pracownią w godzinach porannych lub dzień wcześniej w celu uzgodnienia dalszego postępowania: zostanie przygotowane specjalne podłoże, po które należy zgłosić się bezpośrednio przed zabiegiem. W szczególnych przypadkach dopuszcza się umieszczenie pobranego fragmentu tkanki w jałowym pojemniku w kropli soli fizjologicznej.

UWAGA: Tkanki do badania metodami cytogenetyki klasycznej (kariotyp) nie mogą zostać wcześniej utrwalone ani zamrożone.

12. **Materiały do badań cytogenetycznych należy dostarczyć do Pracowni do godziny 11.00.** Jest możliwe przyjęcie materiału po godzinie 11.00 (od poniedziałku do czwartku) po wcześniejszym uzgodnieniu. W piątki materiały dostarczone po godzinie 11-tej nie będą przyjmowane. W wyjątkowych sytuacjach prosimy o kontakt telefoniczny.
W przypadku konieczności pobrania materiału po godzinach pracy Pracowni krew obwodowa / szpik kostny powinny być przechowywane w temperaturze +4° - +8°C w lodówce (zamrożenie materiału biologicznego wyklucza wykonanie badania), a następnego dnia bezzwłocznie rano dostarczone do Pracowni.
13. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji dostarczonej wraz z próbką i/lub niezgodności otrzymanego materiału z wymaganiami dotyczącymi pobierania i transportu pracownik ma prawo odmowy przyjęcia badania. Lekarz kierujący na badanie zostanie telefonicznie poinformowany o odmowie wykonania badania. W przypadku braku możliwości kontaktu telefonicznego, zostanie wysłany formularz odmowy przyjęcia materiału.
14. Czas oczekiwania na wyniki badań cytogenetycznych wynosi do 21 dni kalendarzowych od momentu przyjęcia materiału biologicznego do badań lub otrzymania dodatkowych zleceń/ uzupełnienia dokumentacji medycznej. W pojedynczych, bardziej skomplikowanych przypadkach może trwać dłużej, po uzgodnieniu z lekarzem zlecającym badania.
15. **W przypadku wątpliwości prosimy o kontakt telefoniczny**